

GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO PAKEITIMAI NUO 2022 M.

Mokesčių informacijos departamentas

2022-01-26

Naudojami trumpiniai

- **Darbo pajamos** - su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos (išmokos)
- **DU** - darbo užmokestis
- **Deklaracija GPM313** Mėnesinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 forma
- **Deklaracija GPM312** - Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 forma
- **GPM** - gyventojų pajamų mokestis
- **GPMĮ** - Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas
- **MB** - mažoji bendrija,
- **MMA** - minimali mėnesinė alga;
- **MVA** - minimalus valandinis atlygis
- **NPD** - neapmokestinamasis pajamų dydis
- **Prašymas FR0512** - Prašymas pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms
- **VTA** - valandinis tarifinis atlygis

Seminaro planas

GPMĮ pakeitimai, galiojantys nuo 2022-01-01:

- GPM tarifai
- NPD
- Komandiruočių į užsienį dienpinigiai
- Deklaracijos GPM312 forma
- Deklaracijos GPM313 forma
- GPMĮ 17 straipsnio 20-2 punkto pakeitimas
- GPMĮ 21 straipsnio 1 dalies 4 punktą negalioja nuo 2022-01-01
- Pranešimas FR0512

GPM tarifai 2022 m.

20 %
/
32 %

32 proc. GPM viršijus 60 VDU - 90 246 Eur (1 504,10 Eur x 60).
60 VDU viršijanti/neviršijanti pajamų dalis apskaičiuojama nuo bendros šių metinių pajamų sumos:

- darbo pajamų (neįskaitomos: darbo pajamos apskaičiuotos už 2018 m. ar ankstesnius metus; ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokos)(išmokų kodai 01, 02);
- tantjemų ir atlygio už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mokamam vietoj tantjemų (išmokos kodas 44);
- autorinių atlyginimų, gautų iš darbdavio (išmokos kodas 60);
- MB vadovų, nesančių MB nariais, pagal civilinę sutartį už vadovavimą MB gautų pajamų (išmokos kodas 89)

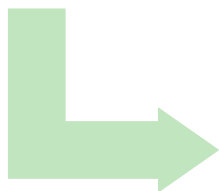
Kas pasikeitė?

- 1) 1 VDU* 2022 m. dydis -1 504,10 Eur (vietoje 2021 m. buvusio 1 352,70 Eur)
- 2) 2022 m. 60 VDU 90 246 Eur (2021 m. 60 VDU buvo 81 162 Eur)

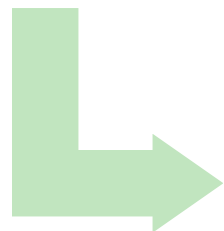
*VDU - vidutinio darbo užmokesčio, taikomo apdraustųjų asmenų 2022 m. valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, dydis, numatytas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 m. rodiklių patvirtinimo įstatyme.

GPM tarifai 2022 m.

Lietuvos darbdavys,
išmokamam DU taiko
20 % GPM tarifą.

Nuo gautų metinių pajamų, kurioms
turi būti taikomas progresinis (32 %) GPM
tarifas, perskaičiuoti GPM turi
pats pajamas gavęs gyventojas,
pateikdamas savo Pajamų mokesčio
deklaraciją (GPM311)

Darbdavio ir darbuotojo susitarimu
progresinį GPM tarifą (32 %) gali
taikyti ir darbdavys, tačiau už teisingą
perskaičiavimą atsakingas pats
pajamas gavęs gyventojas

GPM tarifai 2022 m.

15 %
ir
20 %

20 proc. GPM - 120 VDU (180 492 Eur) viršijančiai pajamų daliai. Į 120 VDU įskaičiuojamos metinės nesusijusių su darbo santykiais pajamų sumos, išskyrus:

- tantjemas, autorinius atlyginimus iš darbdavio, MB vadovų (ne MB narių) pajamas (20 % / 32 %), darbo pajamas (20 % / 32 %), 2018 m. ar ankstesnio mokestinio laikotarpio apskaičiuotas su darbo santykiais susijusias pajamas (15 %),
 - ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokas (15 %),
 - pajamas iš paskirstytojo pelno (15 %),
 - individualios veiklos pajamas pagal pažymą (15 % GPM, bet taikomas pajamų mokesčio kreditas) ir/ar verslo liudijimą.
- 120 VDU taikymo tikslu įskaitomos pajamos, gautos už parduotas ne individualios veiklos atliekas (5 % / 20 %).*

Kas pasikeitė?

- 1) 1 VDU 2022 m. dydis -1 504,10 Eur (vietoje 2021 m. buvusio 1 352,70 Eur)
- 2) 2022 m. 120 VDU 180 492 Eur (2021 m. 120 VDU buvo 162 324 Eur)

Išliko skirtingi VDU lygiai „darbo pajamų“ grupei (60 VDU) ir „pajamų ne iš darbo santykių“ grupei (120 VDU).

GPM tarifai 2022 m.

Pavyzdys

2022 metais nuolatinis Lietuvos gyventojas gaus:

- 45 000 Eur nekilnojamojo turto nuomos pajamų,
- 110 000 Eur (50 000 Eur + 60 000 Eur) darbo užmokestį iš dviejų darbdavių.
- 20 % ir 32 % GPM tarifų taikymo tikslu įskaičiuojamos tik **darbo pajamos**. Kriterijus - 60 VDU (90 246 Eur), t. y.:
90 246 Eur sumai taikomas 20 % tarifas, o
19 754 Eur sumai (110 000 - 90 246) 32 % tarifas.

GPM tarifai 2022 m.

Pavyzdys

2022 metais nuolatinis Lietuvos gyventojas gaus:

- 45 000 Eur nekilnojamojo turto nuomos pajamų,
- 50 000 Eur autorinį atlyginimą **ne iš** darbdavio,
- 75 000 Eur palūkanų už įmonei suteiktą paskolą,
- 2 000 Eur ne individualios veiklos atliekų pardavimo pajamų,
- 80 000 Eur darbo užmokestį.

❑ 20 % ir 32 % GPM tarifo taikymo tikslu įskaičiuojamas tik darbo užmokestis. **Kriterijus - 60 VDU**. Neviršija 90 246 Eur (60 VDU), todėl taikomas 20 % GPM tarifas.

❑ 15 % ir 20 % GPM tarifo taikymo tikslu įskaičiuojamos turto nuomos pajamos, autorinis, palūkanos ir atliekos - iš viso 172 000 Eur. **Kriterijus - 120 VDU**. Neviršija 180 492 Eur (120 VDU), todėl taikomas 15 % GPM tarifas, o ne individualios veiklos atliekoms taikomas 5 % GPM tarifas.

MMA

- Vyriausybės 2021 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 834 „Dėl 2022 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio“ patvirtinta:
- **MMA – 730 Eur** (2021 m. MMA – 642 Eur; padidėjo 88 Eur)
- **MVA – 4,47 Eur** (2021 m. MVA – 3,93 Eur)

NPD 2021 m.

2021 m.
kintamas
NPD buvo:

- jei 2021 m. mėnesio DU neviršijo 642 Eur, tai mėnesio NPD buvo 400 Eur,
- jei 2021 m. mėnesio DU viršijo 642 Eur (bet neviršijo 2864,22 Eur), tai $NPD = 400 - 0,18 \times (\text{mėnesio DU} - 642)$
- 2021 m. metinis NPD = $4\,800 - 0,18 \times (GMP^* - 7704)$

Kas
pasikeitė
nuo 2022 m.

* GMP - metinė gyventojų gautų apmokestinamųjų pajamų suma, išskyrus: ne individualios veiklos atliekų pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamas (5 % GPM), pajamas pagal verslo liudijimą, išmokas, išmokėtas pasibaigus ar nutraukus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartį, neviršijančias sumokėtų įmokų sumos.

NPD 2022 m.

Maksimalus 460 Eur mėnesio NPD taikomas, kai mėnesio DU neviršija 730 Eur (1 MMA 2022-01-01).

Maksimalus 5 520 Eur metinis NPD bus taikomas, jei gyventojų metinės pajamos (GMP) neviršys 12 MMA (8 760 Eur) dydžių sumos.

Kai $DU / \text{mėn.} > MMA - 730 \text{ Eur}$, bet $ne > 1\,678 \text{ Eur}$, tai:
mėnesio NPD = $460 - 0,26 \times (\text{mėnesio DU} - 730 \text{ Eur})$, kur 730 - nuo 2022-01-01 galiojančios MMA 1 dydis.

Kai GMP neviršija 20 136 Eur (1678 Eur x 12), tai

metinis NPD = $5520 \text{ Eur} - 0,26 \times (\text{GMP} - 8\,760^* \text{ Eur})$.

*8 760 Eur - nuo 2022-01-01 galiojančios MMA 12 dydžių (730 Eur x 12).

Kai mėnesio DU didesnis nei 1678 Eur, tai

mėnesio NPD = $400 - 0,18 \times (\text{mėnesio DU} - 642)$. Formulė „ta pati“ kaip 2021 m.

Kai GMP viršija 20 136 Eur, tai

metinis NPD = $4\,800 \text{ Eur} - 0,18 \times (\text{GMP} - 7\,704 \text{ Eur} (12 \times 642 \text{ Eur}))$.

2021 m. / 2022 metų mėnesio NPD netaikomas, kai mėnesio DU 2 864,22 Eur;
2021 m. / 2022 metų metinis NPD netaikomas, kai GMP 34 370,67 Eur.

NPD 2022 m.

Pavyzdys

- Darbuotojo 2022 m. sausio mėnesio DU yra 730 Eur, o nuo vasario mėnesio DU buvo padidintas ir bus 900 Eur (t. y. viršys MMA, galiojančią 2022-01-01, bet neviršys 1 678 Eur).
- Darbdavys apskaičiuotą sausio mėn. DU išmokės kartu su vasario mėn. DU.
- Kadangi DU metų eigoje bus išmokamas už ilgesnį kaip vienas mėnuo laikotarpį, kiekvienam mėnesiui tenkantis DU bus apmokestinamas atskirai, taikant kiekvieno mėnesio NPD.
- GPM apskaičiuojamas taip:
 - ❑ sausio mėnesio NPD yra 460 Eur, nes DU neviršija MMA (730 Eur); $GPM = (730 - 460) \times 20 \% = 54$ Eur,
 - ❑ vasario mėnesio NPD = $460 - 0,26 \times (900 - 730) = 415,80$ Eur, $GPM = (900 - 415,80) \times 20 \% = 96,84$ Eur

- asmenims, kuriems nustatytas 0-25 % darbingumo lygis arba senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, arba asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas sunkus neįgalumo lygis.

2022 m.

740
Eur

2021 m.

645
Eur

- asmenims, kuriems nustatytas 30-55 % darbingumo lygis arba senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, ar asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis.

2022 m.

690
Eur

2021 m.

600
Eur

Komandiruočių į užsienį dienpinigiai

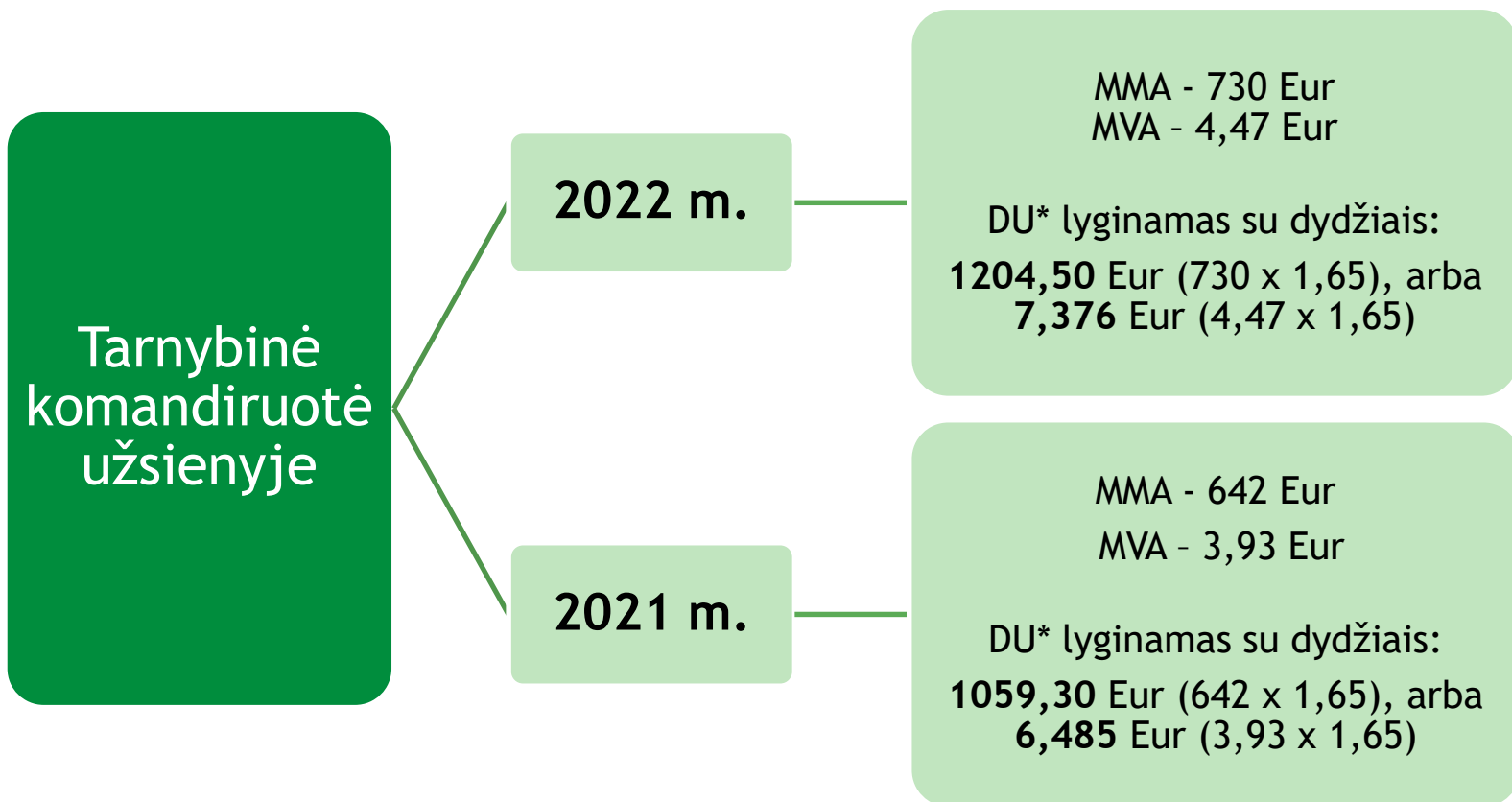
Dienpinigiai priskiriami GPM neapmokestinamoms pajamoms, jeigu:

neviršija Sąraše* nustatytų normų

neviršija Nutarime ** nustatytų apribojimų

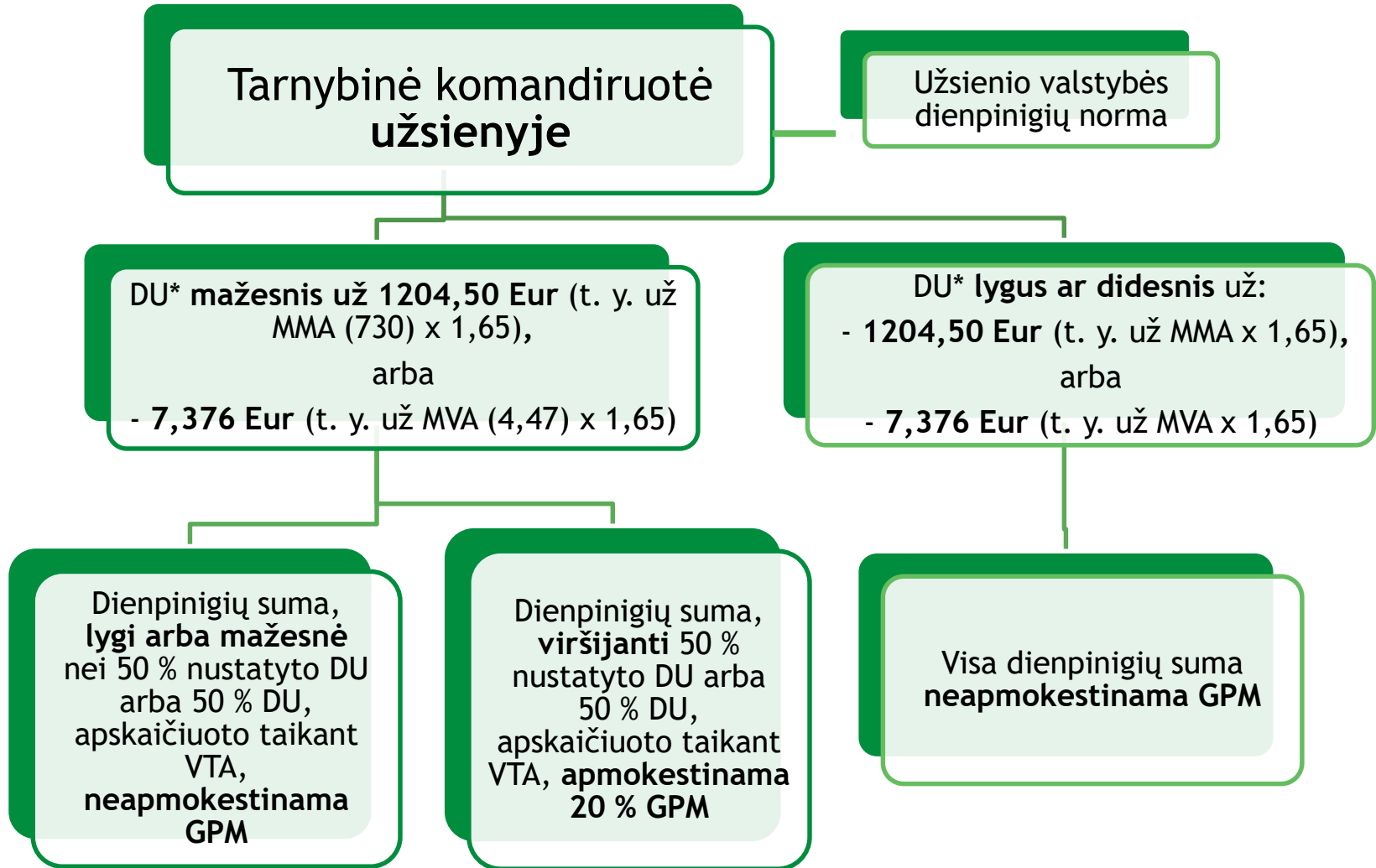
- * Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašas patvirtintas Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“.
- * * Komandiruočių kompensacijos mokamos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 99 „Dėl komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

Komandiruočių į užsienį dienpinigiai

* Darbuotojui nustatytas DU lyginamas su MMA padauginta iš koeficiento 1,65 arba nustatytas VTA lyginamas su MVA padaugintu iš koeficiento 1,65.

Komandiruočių į užsienį dienpinigiai 2022 m.

* Darbuotojui nustatytas DU lyginamas su MMA padauginta iš koeficiento 1,65 arba nustatytas VTA lyginamas su MVA padaugintu iš koeficiento 1,65.

Paiškinimą galima rasti www.vmi.lt > 2021-10-18 Nr. RM-41132

Komandiruočių į užsienį dienpinigiai

Pavyzdys

Darbuotojui nustatytas DU - 800 Eur. Komandiruotės į užsienį dienpinigiai išmokėti 2022 m. vasario mėn. Nustatytas DU 800 Eur yra mažesnis už 1 204,50 Eur, todėl neapmokestinamosioms pajamoms priskiriami nustatyto dydžio dienpinigiai, kurių bendra suma per mėnesį yra lygi arba mažesnė nei 400 Eur (800 Eur x 50 %).

Darbuotojas komandiruotėje Lenkijoje buvo 5 d. ir jam vasario mėn. išmokėta 240 Eur dienpinigių

Kadangi gauta dienpinigių suma - 240 Eur yra mažesnė už 400 Eur, tai visa dienpinigių suma, t. y. 240 Eur, GPM neapmokestinama.

Darbuotojas komandiruotėje Lenkijoje buvo 14 d. ir vasario mėn. jam išmokėta 672 Eur dienpinigių

Dienpinigių suma (672 Eur) yra didesnė už 400 Eur, todėl GPM neapmokestinama 400 Eur dienpinigių suma, o 272 Eur (672-400) apmokestinami 20 % GPM.

Deklaracija GPM312

2022 metais ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais nuolatiniais ir nenuolatiniais Lietuvos gyventojams:

- natūra išmokėtos išmokos, apskaičiuotos už naudojimąsi kitam asmeniui priklausančiu automobiliu asmeniniais tikslais, Deklaracijos GPM312 formos GPM312L ir GPM312U prieduose (atitinkamai L6 ir U6 laukeliuose) privalės būti žymimos **A** raide,
- visos kitos gyventojams natūra išmokėtos išmokos Deklaracijos GPM312 formos prieduose žymimos **N** raide.

Vadinasi, GPM išskaičiuojantys asmenys, gyventojams 2021 m. išmokėję bet kokias išmokas natūra (įskaitant ir už naudojimąsi kitam asmeniui priklausančiu automobiliu asmeniniais tikslais), jas turi deklaruoti iki 2022-02-15, Deklaracijos GPM312 formos priedų atitinkamuose L6 ir / arba U6 laukeliuose pažymėdami raide N.

Jeigu GPM išskaičiuojantys asmenys gyventojams 2021 m. natūra išmokėtas išmokas, apskaičiuotas už naudojimąsi kitam asmeniui priklausančiu automobiliu asmeniniais tikslais, turi galimybę atskirti nuo kitų išmokų natūra, tokios rūšies išmokas 2021 m. Deklaracijos GPM312 formų prieduose gali žymėti (tačiau neprivalo) A raide.

Paaškinimą galima rasti www.vmi.lt > 2021-12-27 Nr. RM-49635

Deklaracija GPM312

Pavyzdys

2021 m. LT įmonė darbuotojui, nuolatiniam LT gyventojui „Z“, išmokėjo:

- 1 000 Eur darbo užmokestį;
- įteikė 240 Eur dovanų kuponą (išmoka natūra), įmonė savo lėšomis nuo 40 Eur sumokėjo 8 Eur GPM;
- 400 Eur už įmonės automobilio naudojimą asmeniniais tikslais (išmoka natūra). Tokias išmokas deklaruojant už 2022 m. (iki 2023-02-15) L6 laukelyje turės būti įrašoma „A“ raidė.

Gautoms 1 400 Eur (1 000+400) su darbo santykiais susijusioms pajamoms pritaikytas 249,33 Eur NPD, ir nuo 1 150,67 Eur (1 400-249,33) išskaičiuotas 230,13 Eur GPM.

Kaip šias išmokas (pinigais ir natūra) deklaruoti 2021 metų Deklaracijoje GPM312 (turi būti pateikta iki 2022-02-15)

L1 – identifikacinis numeris (kodas) L2 – identifikacinio numerio (kodo) rūšis L3 – vardas, pavardė L4 – įmokos klasė L5 – įmokos rūšis L6 – išmoka natūra L7 – individualios veiklos įmoka darbuotojui L8 – įmokos, neatėmus NPD, GPM, VSD[ir PSD], suma L9 – GPM tarifas L10 – išskaičiuota GPM suma L11 – įmokas išmokejusio asmens lėšomis už gyventoją sumokėta GPM suma L12 – užsienio valstybės kodas L13 – užsienio valstybėje sumokėta GPM suma

L1	11111111111	L2	3	GYVENTOJAS Z	L4	A	L5	01	L6						
L7		L8	1000,00	DU	L9	20,00 - 20 pr	L10	230,13	Bendra GPM suma	L11	8,00	L12		L13	
L1	11111111111	L2	3	GYVENTOJAS Z	L4	A	L5	01	L6	N					
L7		L8	440,00	Natūra auto + dovana	L9	20,00 - 20 pr	L10			L11		L12		L13	
L1	11111111111	L2	3	GYVENTOJAS Z	L4	A	L5	07	L6	N					
L7		L8	200,00	Dovana	L9	0,00 - Neaprr	L10			L11		L12		L13	

Deklaracija GPM313

Nuo 2022 metų Deklaracijos GPM313 formą **privalo pateikti net ir tuo atveju, jeigu per ataskaitinį mėnesį gyventojams neišmokės jokių A klasės apmokestinamųjų išmokų ir / arba B klasės išmokų, nuo kurių būtų išskaičiuotas ar išmokas išmokėjusio asmens lėšomis sumokėtas GPM:**

- **ne tik** Lietuvos įmonės ir ūkinę veiklą per nuolatinės buveinės Lietuvoje vykdančios užsienio įmonės,
- **bet ir** nuolatiniai Lietuvos gyventojai bei nenuolatiniai Lietuvos gyventojai, vykduantys individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje, kurie turi pagal darbo sutartis dirbančių darbuotojų.

Paaiškinimą galima rasti www.vmi.lt > 2022-01-05 Nr. RM-322

Neteko galios GPMĮ 21 str. 1 dalies 4 punktą

2022-01-01 įsigaliojo GPMĮ pakeitimas, pripažįstantis netekusiu galios GPMĮ 21 straipsnio 1 dalies 4 punktą. Šiame punkte nustatyta lengvata gali pasinaudoti tie gyventojai, kurie 2019, 2020 ar 2021 metais sumokėjo už tokius darbus/paslaugas :

- pastatų ir kitų statinių apdailos ir bet kokio remonto darbus (išskyrus daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimą (modernizavimą) - renovaciją);
 - lengvųjų automobilių remonto paslaugas;
 - nepilnamečių vaikų (įvaikių, globotinių) iki 18 metų priežiūros paslaugas.
- Bendra tokių patirtų išlaidų suma turi būti pagrįsta juridine galia turinčiais dokumentais ir negali viršyti 2000 eurų per atitinkamus kalendorinius metus. O bendra patirtų visų GPMĮ 21 straipsnyje numatytų išlaidų suma negali viršyti 25 proc. gyventojų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomas 15%, 20%, 27 % ar 32 % GPM tarifas.

Pranešimas FR0512

Prašymas
FR0512

Nuo 2022 m. sausio 1 d. Prašymas FR0512 gali būti užpildomas ir teikiamas tik elektroniniu būdu, prisijungus prie VMI EDS, tiesiogiai portale (realiu laiku). Už 2021 m. galima pateikti iki 2022-05-02.

Prašymas FR0512 užpildomas ir pateikiamas programinės priemonės - vedlio pagalba.

Nauja redakcija* išdėstytos:

- Prašymo perversi pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos užpildymo ir pateikimo taisyklės, bei Prašymo FR0512 forma (05 versija).

Priminsime, kad pervedama pajamų mokesčio dalis:

- iki 1,2 %, kai ji skiriama vienam ar keliems vienetams ir (ar) meno kūrėjams, pagal Labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą;
- iki 0,6 %, kai ji skiriama politinei partijai ar kelioms politinėms partijoms;
- iki 0,6 %, kai ji skiriama profesinei sąjungai ar profesinių sąjungų susivienijimui, ar kelioms profesinėms sąjungoms, ar keliems profesinių sąjungų susivienijimams

*Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2021 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. VA-76.

Ačiū už dėmesį.